

Kontrola koncentrace dezinfekčních prostředků odebraných ve zdravotnických zařízeních

Kantorová Jana, Zajacová Daniela, Borková Taťána, Bindačová Antónia
E-mail: jana.kantorova@zuova.cz, daniela.zajacova@zuova.cz

Základní pojmy:

Dezinfekce je záměrné odstraňování a ničení choroboplodných zárodků pomocí fyzikálních, chemických nebo kombinovaných postupů.

Sterilizace je proces, který vede k usmrcení všech mikroorganismů na předmětech nebo materiálech.

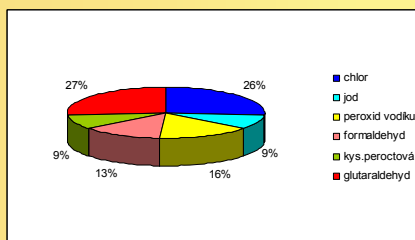
Dezinfekční prostředky tvoří velmi heterogenní skupinu chemických látek, které vyvolávají změny nepříznivé pro trvalé přežívání mikroorganismů.

Pro praxi je nevhodnější rozřadit dezinfekční látky podle chemické struktury, nejdůležitější jsou:

1. oxidační činidla,
2. halogeny,
3. alkylační činidla,
4. cyklické sloučeniny,
5. alkálie a kyseliny,
6. sloučeniny těžkých kovů,
7. alkoholy,
8. povrchové aktivní látky,
9. ostatní sloučeniny
10. kombinované látky.

Používá-li se v jednom zařízení po delší dobu jeden typ dezinfekčního prostředku, může se proti němu vyvinout rezistence (proto je doporučeno střídat je co 2 měsíce).

Procentuální zastoupení aktivních látek stanovených ve vzorcích na OHL Ostrava

Zdroj dat:

Do celkového hodnocení jsou zahrnuty výsledky analýz vzorků ze zdravotnických zařízení Moravskoslezského kraje v období leden 2005 až březen 2006. Odběr byl proveden pracovníky KHS Moravskoslezského kraje nebo pracovníky OHL Ostrava ZÚ se sídlem v Ostravě.

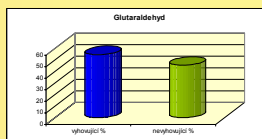
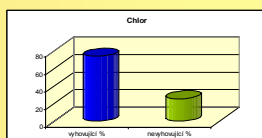
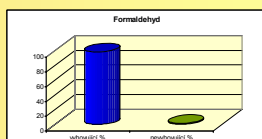
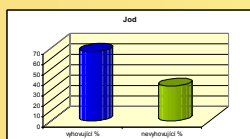
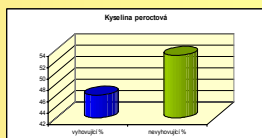
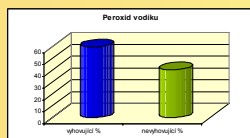
Vzorky byly odebrány do vzorkovacích lahvíček z plastické hmoty a pokud možno ihned transportovány do laboratoře při laboratorní teplotě.

Metody ověřování koncentrace dezinfekčních prostředků:

Stanovení koncentrace pracovních roztoků dezinfekčních prostředků (tedy správnost ředění) byly ověřovány validovanými titračními a fotometrickými metodami. Kvantitativně jsme stanovovali účinnou látku a porovnávaly deklarovanou koncentraci se skutečnou koncentrací.

Procentuální zastoupení vyhovujících a nevyhovujících výsledků analýz dle typu účinné látky v období leden 2005 až březen 2006

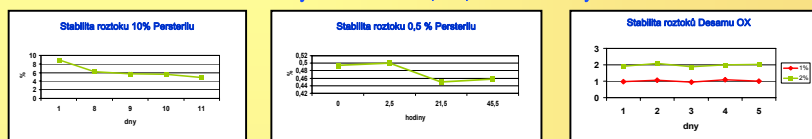

Nejčastěji analyzované přípravky

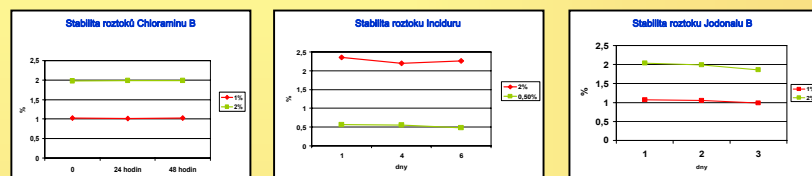
ÚČINNÁ LÁTKA	ORIGINÁLNÍ PŘÍPRAVEK	KONZISTENCE PŘÍPRAVKU	PRINCIP METODY
glutaraldehyd	Chiroseptol	kapalina	fotometricky
	Incidur	kapalina	
	Sekusept Forte	kapalina	
formaldehyd	Galli-Valerio	kapalina	acidimetricky
chlor	Chloramin B	pevná (sytlá)	jodometricky
	Presept	pevná (tablety)	
	Sevo	kapalina	
jod	Jodonal B	kapalina	jodometricky
kys. peroctová	Mikasept KP	kapalina	manganometricky + jodometricky
	Persteril	kapalina	
peroxid vodíku	Desam OX	kapalina	manganometricky

Úbytek aktivní látky v pracovních roztocích v závislosti na čase

1. Podmínky skladování: chlad, tma, uzavřené nádoby

2. Podmínka skladování: laboratorní teplota, světlo, otevřené nádoby

Závěr:

Celkem bylo analyzováno 571 vzorků, z toho 381 vyhovělo deklarovaným požadavkům na množství účinné látky.

Jako nejvíce problematické jsou dezinfekční prostředky s aktivní látkou **kyselinou peroctovou**, např. **Persteril**, která se snadno rozkládá, i při dodržení vhodných podmínek skladování, a tímto ztrácí prostředek svoji účinnost. Proto je důležité vzorek hned po odběru urychleně dopravit do laboratoře a neprodleně analyzovat.

U stálých dezinfekčních prostředků, jako jsou roztoky **Chloraminu B**, **Jodonalu B** a **Inciduru**, dochází k nedodržení deklarovaných hodnot především z důvodu nepřesného naředění.

Mezi bezproblémové dezinfekční prostředky patří přípravek **Galli-Valerio** s aktivní látkou formaldehydem, který je ředěn přímo v lékárnách. Jednotlivá zdravotnická zařízení si ho požívají už o přesně deklarované koncentraci, která musí splňovat požadavek Českého lékopisu 2005.

